

MA-109

March-2024

B.Ed., Sem.-IV**A-07 : Introduction to Educational Research**

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 14
- (A) એક શિક્ષક માટે શૈક્ષણિક સંશોધનની ઉપયોગીતા સમજાવો.
- (B) વ્યવહારિક સંશોધનની લાક્ષણિકતાઓ અને મર્યાદાઓની વિગતવાર ચર્ચા કરો.
- અથવા
- (A) ક્રિયાત્મક સંશોધન એટલે શું ? તેની લાક્ષણિકતાઓની ચર્ચા કરો.
- (B) શૈક્ષણિક સંશોધન એટલે શું ? શૈક્ષણિક સંશોધનની લાક્ષણિકતાઓ વિશે ચર્ચા કરો.
2. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 14
- (A) સંશોધન પ્રસ્તાવ ના સોપાનો વિગતવાર સમજાવો.
- (B) સંશોધન સમસ્યા પસંદગીના માપદંડો વિસ્તારથી સમજાવો.
- અથવા
- (A) સંશોધન સમસ્યાના વિવિધ સ્ત્રોત વિશે ચર્ચા કરો.
- (B) સંબંધિત સાહિત્યની સમીક્ષાનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.
3. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 14
- (A) અસાંભવ્ય કસોટીના પ્રકારો જણાવી, કોઈ બે વિસ્તૃતમાં સમજાવો.
- (B) ઉત્કલ્પનાઓના પ્રકારો ઉદાહરણસહ સમજાવો. ઉત્કલ્પનાની ચકાસણી માટેની પદ્ધતિઓ જણાવો.
- અથવા
- (A) ચલ એટલે શું ? તેના પ્રકારો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
- (B) નિદર્શ એટલે શું ? સારા નિદર્શની લાક્ષણિકતાઓની ચર્ચા કરો.
4. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 14
- (A) માહિતી વિશ્લેષણની પદ્ધતિઓ અને માહિતીના અર્થઘટન વિશે સમજાવો.
- (B) સંશોધન અહેવાલ લેખન કેવી રીતે કરશો ? તે સમજાવો.
- અથવા
- (A) સંશોધન ઉપકરણનો અર્થ આપી કોઈ બે પ્રકારો વિગતવાર સમજાવો.
- (B) સર્વેક્ષણ પદ્ધતિનો અર્થ જણાવી તેના સોપાનો જણાવો. સર્વેક્ષણ પદ્ધતિના લાભ જણાવો.

5. નીચે આપેલા કુલ 12 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 7 પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો :

- (1) શૈક્ષણિક સંશોધનના કોઈપણ ચાર ક્ષેત્રો જણાવો.
- (2) મૂળગત સંશોધનના કોઈ બે લક્ષણો જણાવો.
- (3) ક્રિયાત્મક સંશોધનની કોઈ બે સમસ્યાઓ જણાવો.
- (4) સંદર્ભ સાહિત્યની સમીક્ષાના કોઈપણ બે લાભ જણાવો.
- (5) પ્રાથમિક સ્રોત એટલે શું ?
- (6) શૈક્ષણિક સંશોધન સમસ્યા પસંદગીના કોઈ બે સ્રોત જણાવો.
- (7) પ્રકાર-2ની ભૂલ એટલે શું ?
- (8) ઝૂમખાં નમૂના પદ્ધતિના બે લાભ જણાવો.
- (9) યાદચ્છિક નમૂના પસંદગી પદ્ધતિની કોઈ બે મર્યાદા જણાવો.
- (10) પ્રાયોગિક સંશોધનના મુખ્ય સોપાનો જણાવો.
- (11) શૂન્ય ઉત્કલ્પનાના કોઈ બે ઉદાહરણ જણાવો.
- (12) નમૂનો એટલે શું ? ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

MA-109

March-2024

B.Ed., Sem.-IV

A-07 : Introduction to Educational Research

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

1. Answer the following questions :

14

- (A) Explain the usefulness of educational research to a teacher.
- (B) Discuss in details the characteristics and limitations of applied research.

OR

- (A) What is action research? Discuss its characteristics.
- (B) What is educational research ? Discuss the characteristics of an educational research.

2. Answer the following questions :

14

- (A) Explain the steps of research proposal in detail.
- (B) Explain in detail the selection criteria of the research problem.

OR

- (A) Discuss the various sources of research problem.
- (B) Explain the importance of review of related literature.

3. Answer the following questions :

14

- (A) State the types of improbable (non-probability) tests, explain any two in detail.
- (B) Explain types of hypothesis with examples. State the methods of hypothesis testing.

OR

- (A) What is a variable ? Explain its types with examples.
- (B) What is sample ? Discuss the characteristics of a good sample.

4. Answer the following questions :

14

- (A) Explain methods of data analysis and interpretation of data.
- (B) How to write a research report ? Explain.

OR

- (A) Explain in detail any two types of research tool with meaning.
- (B) Define survey method and state the steps of it. State the advantages of survey method.

MA-109

March-2024

B.Ed., Sem.-IV

A-07 : Introduction to Educational Research

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

1. Answer the following questions :

14

- (A) Explain the usefulness of educational research to a teacher.
- (B) Discuss in details the characteristics and limitations of applied research.

OR

- (A) What is action research? Discuss its characteristics.
- (B) What is educational research ? Discuss the characteristics of an educational research.

2. Answer the following questions :

14

- (A) Explain the steps of research proposal in detail.
- (B) Explain in detail the selection criteria of the research problem.

OR

- (A) Discuss the various sources of research problem.
- (B) Explain the importance of review of related literature.

3. Answer the following questions :

14

- (A) State the types of improbable (non-probability) tests, explain any two in detail.
- (B) Explain types of hypothesis with examples. State the methods of hypothesis testing.

OR

- (A) What is a variable ? Explain its types with examples.
- (B) What is sample ? Discuss the characteristics of a good sample.

4. Answer the following questions :

14

- (A) Explain methods of data analysis and interpretation of data.
- (B) How to write a research report ? Explain.

OR

- (A) Explain in detail any two types of research tool with meaning.
- (B) Define survey method and state the steps of it. State the advantages of survey method.

5. Answer any 7 questions from the following 12 questions :

- (1) State any four areas of educational research.
- (2) State any two characteristics of fundamental research.
- (3) State any two problems of action research.
- (4) State any two advantages of reference literature review.
- (5) What is primary source ?
- (6) State any two sources of educational research problem selection.
- (7) What is type-2 error ?
- (8) State two advantages of cluster sampling method.
- (9) State any two limitations of random sample selection method.
- (10) State the main steps of experimental research.
- (11) State any two examples of null hypothesis.
- (12) What is a sample ? Explain with example.